

Sisäministeriö
 Inrikesministeriet

Lausunto

14.7.2025

VN/1531/2024
 VN/1531/2024-SM-43

Sosiaali- ja terveysministeriö

Sisäministeriön lausunto hallituksen esitysluonnoksesta eduskunnalle alkoholi- lain muuttamisesta

Sosiaali- ja terveysministeriö on pyytänyt sisäministeriöltä lausuntoa hallituksen esitysluonnoksesta eduskunnalle alkoholilain muuttamisesta. Sisäministeriön poliisiosasto lausuu esityksestä seuraavaa.

Esitys

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi alkoholilakia. Lakia muutettaisiin siten, että mahdollistettaisiin alkoholiyhtiö Alko Oy:lle sekä toimijoille, joilla on alkoholijuomien vähittäismyyntilupa, alkoholijuomien verkkokauppa sekä muut jakeluun ja noutoon perustuvat vähittäismyyntikonseptit, kuten alkoholijuomien toimitus. Ehdotuksen mukaan muutokset toteutettaisiin ikärajavalvonta turvaten.

Lausunto

Sisäministeriön arvion mukaan esityksellä voi olla vaikutuksia poliisin tehtäviin. Esityksellä voi olla vaikutuksia myös ensihoidolle ja pelastustoimelle. Päihtyneille tapahtuu myös erilaisia onnettomuuksia ja osassa asunnoissa tapahtuneissa paloissa, muissa onnettomuuksissa ja tapaturmissa henkilön päihtymys on voinut vaikuttaa tapahtumaan.

Poliisin tehtävät lisääntyvät, jos alkoholijuomien toimittamisen seurauksena häiriökäyttäytyminen ja rikokset lisääntyvät. Alkoholi on yleisin vaikuttava tekijä väkivallan, onnettomuuksien ja tapaturmien taustalla. Yleisten ja yksityisten paikkojen järjestyshäiriöissä häiriön aiheuttaja on usein päihtynyt. Alkoholin käyttö ja erityisesti humalahakuinen juominen lisäävät riskiä sekä syyllistyä väkivaltarikokseen että joutua sen uhriksi. Kotona tapahtuvat väkivaltarikokset ja lähisuhdevalta sekä näistä johtuvat kotihälytystehtävät voivat lisääntyä, jos alkoholin käyttäminen esimerkiksi asunnoissa lisääntyy alkoholin kotiin toimituksen seurauksena. Myös hälytystehtävät yleisillä paikoilla voivat lisääntyä. Päihteiden käyttö vaikuttaa yleisesti poliisin tehtäviin. Lakiesitys voisi lisätä järjestyshäiriöitä, rikoksia ja poliisin tehtäviä.

Esityksen mukainen alkoholin toimittaminen ja luovuttaminen tapahtuisi vakiintuneiden myyntiliikkeiden ulkopuolella, kuten esimerkiksi asunnoissa, rappukäytävissä, kiinteistöissä tai puistoissa. Näillä paikoilla alkoholijuomien toimittajalla ei ole kollegoiden tai mahdollisten vartioiden tukea. Riski alkoholijuoman toimittajaan kohdistuvaan väkivaltaan on olemassa, jos toimittaja ei luovuta tilattuja ja maksettuja alkoholijuomia esitetyn 37 §:n toimituskieltojen takia. Paikalla voi olla runsaasti päihtyneitä, jotka kohdistaisivat painostusta, väkivallan uhkaa tai väkivaltaa alkoholijuomien toimittajaan. Tälläkin voi olla poliisin tehtäviä lisäävä vaikutus.

Esityksen 35 a §:n momentin mukaan, jos alkoholijuomaa ei saa luovuttaa 35 a §:n 2 momentin tai 37 §:ssä säädetyn toimituskiellon vuoksi, alkoholijuoma on palautettava myyjälle tai toimitettava

Postiosoite
Postadress
Postal Address
 Sisäministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 26
 00023 Valtioneuvosto

Kirkkokatu 12
 Helsinki

0295 480 171
 +358 295 480 171

09 160 44635
 +358 9 160 44635

kirjaamo.sm@gov.fi
 www.intermin.fi

asiakkaalle myöhemmin 42 a §:n 1 tai 2 momentissa tarkoitettuna aikana. Edellä säädetystä poiketen alkoholijuoma on aina palautettava myyjälle, jos alkoholijuomaa ei saa luovuttaa 37 §:n 1 momentin 1 kohdassa tai 2 momentissa säädetyn toimituskiellon vuoksi. Sisäministeriön arvion mukaan esityksessä alkoholin palautuksen osalta ei ole säädetty, mihin ja milloin alkoholi palautetaan, jos alkoholi ei voitaisi luovuttaa 35 a §:n 2 momentin tai 37 §:n 1 momentissa säädetyn toimituskiellon vuoksi, ja alkoholia oltaisiin palauttamassa myyjälle toimipaikan aukioloajan ulkopuolella. Tämä lisäisi sitä mahdollisuutta, että kuljetuksen suorittaja luovuttaa alkoholin tilaajalle säännösten vastaisesti, koska hän haluaa päästä suorittamaan mahdollista seuraavaa kuljetusta tai päästä alkoholista eroon.

Sisäministeriön arvion mukaan keskeinen kysymys yleiselle järjestykselle ja turvallisuudelle tulee olemaan se, kuinka hyvin alkoholijuomaa toimittaessa noudatetaan esityksen luovuttamiskieltoa päihtyneille henkilöille, jotta alkoholin saatavuus päihtyneille henkilöille ei lisääntyisi esityksen seurauksena.

Esityksen 37 §:n 4 momentin mukaan alkoholijuomaa ei saa toimittaa sosiaali- ja terveydenhuollon palveluyksikköön, varhaiskasvatuksen järjestämispaikkaan eikä esi- tai perusopetuksen järjestämispaikkaan. Alkoholijuomaa ei myöskään saa toimittaa 85 §:ssä tarkoitettuun paikkaan, jossa ei saa nauttia alkoholia, eikä tilaan tai paikkaan, joka on hyväksytty anniskelualueeksi. Alkoholin toimittaminen olisi siis lähtökohtaisesti mahdollista myös paikkoihin, joissa muun lainsäädännön nojalla alkoholin nauttiminen olisi kiellettyä. Esimerkiksi järjestyslain (612/2003) 4 §:n 1 momentin mukaan päihdyttävän aineen nauttiminen on kiellettyä yleisellä paikalla taajamassa, rajavartioloissa (578/2005) tarkoitetulla rajanylityspaikalla ja julkisessa liikenteessä olevassa kulkuneuvossa. Järjestyslain 4 §:n 2 momentissa säädetään poikkeukset 1 momentissa säädettyyn. Sisäministeriön arvion mukaan olisi perusteltua, että alkoholin toimittaminen ja luovuttaminen ei olisi mahdollista yleisillä paikoilla ja paikoissa, joissa sen nauttiminen tai hallussapito olisi muutoin kiellettyä. Yleisten paikkojen järjestyshäiriöt liittyvät hyvin usein alkoholin ja muiden pähteiden käyttöön. Alkoholin toimittaminen ja luovuttaminen yleisillä paikoilla tulisi sisäministeriön arvion mukaan lisäämään järjestyshäiriötä. Sisäministeriö esittää, että 37 §:n 4 momentin kiellettyihin toimituspaikkoihin lisättäisiin järjestyslain 4 §:n 1 momentissa säädetyt paikat.

Poliisijohtaja
Osastopäällikön sijainen

Stefan Gerkman

Poliisitarkastaja

Jari Pajunen

Jakelu STM Sosiaali- ja terveysministeriö

Tiedoksi Sisäministeri Mari Rantanen
Valtiosihteeri Heikki Tamminen
Erityisavustaja Heli Heikkola
Kansliapäällikkö Matti Sarasmaa

VN/1531/2024-SM-43

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: